

CVETJE

z vrtov sv. Frančiška.

Časopis
za naše verno ljudstvo
zlasti za ude
tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih
oblasti izdaja

frančiškanska provincija
sv. Križa.

=== XXXVIII. tečaj. ===

9. - 10. zvezek.

V Ljubljani, 1921.

Ant. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Izhaja za nedoločen čas vsaki drugi mesec. Naročnina znaša za pol leta 10 K, za celo leto 20 K ali: za pol leta 2 dinarja in pol, za celo leto 5 dinarjev.

Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Poština plačana v gotovini.

Vsebina 9.—10. zvezka.

	Stran		Stran
Za slovesno proslavo sedme stoletnice III. reda sv. Frančiška pesem	105	Naši frančiškanski misijonarji na Kitajskem	117
Obhajanje sedme stoletnice ustanovitve III. reda v Ljubljani	107	Asketična šola ali vadnica popolnosti	118
Sv. Frančišek Asiški — ljubitelj narave (pesem)	109	Nekaj črtič o tretjem redu štajerske kapucinske provincije v slovenskih krajih	124
Poduk za novince	110	Razgled po serafinskem svetu	126
Zlo	114	Priporočilo v molitev	127
		Zahvala za uslišano molitev	128

Književnost.

Spolnui zapovedi! Po raznih virih spisal Franc Bernik, župnik v Domžalah. Prva knjiga. S 7 slikami. Samozaložba 1921. 391 strani. Ta prva knjiga obsega v prvem delu (str. 11.—87.) poglobitve stvari o ljubezni do Boga, do sebe, do bližnjega, do sovražnikov, ubogih in bolnikov, v drugem delu (str. 91—377) razlaga prve tri božje zapovedi. Na zadnjih 9 straneh je kratka zgodovina Goričice ali domžalske župne cerkve in življenja enajsterih predzadnjih gospodov duhovnikov na Goričici. Za tem sledi kazalo, vsebina slik in popravki. Koliker smo do sedaj mogli pregledati knjigo (do str. 192), je vsebina prav dobra, pisana jedrnato, krepko in premišljeno. Povsod zajema pisatelj v prvi vrsti dokaze, zglede in nauke iz sv. pisma, kar daje knjigi posebno vrednost, navaja pa tudi dokaze iz drugih važnih prvovrstnih virov in kratke zglede iz življenja. Glede jezika naj nam bo dovoljeno pripomniti, da je splošno gladek in čist, le nekatere besede bi mi drugače stavili. Namesto: Več še, celò to zahteva od njega . . . (str. 20.) bi pisali: Še več zahteva od njega, celò to . . . Namesto: kristijanka str. 29: kristijana. Ni prav: Stanislaj, ampak: Stanislav. Nekaterokrat stoji dovršnik namesto nedovršnika, na pr.: Sv. Janez nam potrdi to z besedami; tu bi imelo stati: potrjuje, ker še sedaj trdi v sv. pismu isto, kaker je trdil takrat, ko je te besede zapisal str. 21. Nejasno je izraženo: „Krono vzame z glave in vsa v solzah poklekne pred njo“ (str. 21.) Tu na prvi mah ni jasno, ali je pokleknila pred podobo Križanega ali pred krono. — „Ta prizor je dosegel“ bi moralo stati: je dosegel ta prizor (str. 22). „Rakrana“ (str. 26) bi rekli: najhujša ali najbolj nevarna, neozdravljiva rana. „Silno nekaj važnega pa . . .“ bi pisali: nekaj silno važnega pa . . . Ta celi stavek bi zapisali tako: „Predragi! Nekaj silno važnega sledi iz tega.“ (str. 43.) Namesto: brezverni svet celò, bi rekli: Celo brezverni svet . . . (str. 45). Nerazumljiv je izraz na str. 47: Kako je rekel Jezus: . . . Namesto: vzprejema str. 55 in dr., vzprejme (str. 57 in dr.) bi bilo dovolj: sprejema, sprejme. Na str. 56 bi imelo stati: (Efež. 4. 26.) ne (Efež. 3. 26.) Namesto: trenutino naslado bi bilo krajše: trenutno naslado (str. 118). Laži-veda je neslovensko; lahko bi bilo bolj razumljivo: lažnjiva veda (str. 137). Všeč nam je oblika: zajde nam, sedaj navadne zaide (str. 140). Glede lastnih tujih imen je naš pok. p. Stanislav učil, naj bi jih pisali tako kaker se izgovarjajo; če je radi jasnosti treba, naj se piše zraven v oklepaju tuja pisava. Pričujočo knjigo bodo najbrže v več hišah brali mlajši starejšim naprej. Kako težko jim je, če naletijo na kako tuje ime, ki je ne morejo in ne znajo hitro in prav izgovoriti n. pr. Gottschalk, (str. 148), Boleyn (str. 152), Angers (str. 148). Če bi imeli v slovenskem prepisu besedo kaker se izgovorja bodo hitro in lahko brali: Gotšalk, Bülen itd. Namesto: se gre (str. 169, 176, 181, 183 itd.) je dovolj: gre . . . Str. 151 bi imelo stati

CVETJE

XXXVIII. tečaj. V Ljubljani, september - oktober 1921. 9.-10. zvezek.

Za slovesno proslavo sedme stoletnice III. r. sv. Frančiška o priliki tretjerednega kongresa v Ljubljani.

Deklamacija. Govorila gdč. Asta Voduškova.

Trinajsti vek... Sovraštvo in razpor!
Pohujšanja valí se črna reka:
pred Bakha ljudstvo bedasto pokleka,
nesramna Vénera ljudem je vzor — —
in zlato tele — o malik malikov! —
„Bogastvo!“ — kliče truma učenikov...

Li božji Sin zaman je nosil križ?!
Mar brez moči je vera razodeta?
Mar prazen naj bo jasni dom Očeta,
zaklad največji, sladki paradiž?! — — —
Zagrizli so se v zêmljo vsi rodovi,
Evrope lepe hčere in sinovi! — — —

„Pomoč, Zveličar moj! Gospod, pomoč!“
„O Križani, saj hočem biti zvesta!“
Zdihuje, moli Kristova nevesta:
„Preženi zmot in greha sužno noč,
razsvetli duše mračne, zaslepljene,
poišči spet ovčice izgubljene!“ —

In vstal je mož, prirode brat in sin,
srcé napajal vonj mu cvetke bele,
nebeške misli so vsega prevzele —
in prišel je — — Frančišek serafin:
že klic njegov Asiz in Rim pretresa:
„Za križanim! Na ozko pot — v nebesa!“

Strmé ljudje in manejo oči:
li to resnica je, mar niso sanje?!
Priroda vsa je njemu domovanje,
preprost, ubožen — kaker ptič živi
in sreča bitje celoma navdaja,
nebeška milost ga krepí, pomlaja!

Zgodilo se je čudo v tistih dneh,
 v lepoti spet je vstala Cerkev — mati.
 Na prsi, glej, se trka rod bogati:
 „Gospod, odpusti! Ah! — Moj greh! — Moj greh!“ —
 „Ljubezni angel naj pred nami hodi!“
 „Francišek, oče in vodnik nam bodi!“ — — —

Spokorni svet: Franciškov tretji red!
 — In slednje mesto, sléhrna družina,
 začuti v sebi ogenj serafina,
 povsod, povsod brstí nebeški cvet,
 svetosti sladki vonj puhti v višave,
 odprt je dom Očeta večne slave!

Li čujete šumenje močnih rek?
 Stoletij, časov kak bucé valovi! —
 Nov rod igrà se, — hodi nad grobovi . . .
 — — In tretji red pozdravlja sedmi vek!
 Stoletij sedem — častna zgodovina! —
 Živí, cvetè Franciškova družina.

Pretresel nam Evropo je vihar,
 upihnil v srcih mnogih luč nebeško,
 besní sovraštvo znova nečloveško . . .!
 Mar svetu naj zamrè poslednji žar
 ljubezni nesebične, duh krotkósti?!! —
 O pridi, pridi zopet vek svetósti!

Francišek, stopi doli iz višin,
 govôri o lepoti vekovečni,
 prinesi pesmi, ki pojó jih srečni
 izvóljeni —! o čuj nas, serafin!
 Tvoj duh navdá naj hčere in sinóve,
 tvoj zgled predrâmi ljudstva in stanóve!

O pošlji, Večni, Cerkvi spet pomlad,
 Franciškova naj znova zraste četa,
 naj tretji red med nami se razcveta,
 rodi naj zemlja nam svetosti sad,
 ljubezen Kristova naj vsè prevzame
 in milost sléhrno srce objame!

Na dan, na plan, ponižni tretji red!
 Krepósti krêpko dvigni plamenico,
 človeštvu bednemu podáj desnico
 in vzbudi ga, da bo okusil med
 ljubezni serafinskega Očaka!
 Čuj, Mati — cerkev kliče te in čaka!

Zastonj pritožbe tvoje, bedni rod!
 Zaman načrti vaši, modrijani!
 — O čujte me, trpéci in teptáni:

rešiti more vas samó Gospod,
ki davno vam je hotel brat postati,
v Frančišku hoče nam rešenje dati!

Visoki, nizki, glejte zgled možá!
Naslednik vsak od vas iskren mu bodi
in srca bodo vstala vsepovsodi,
začutil bo zemlján sladkóst nebá,
vsa ljúdstva bodo srečna in edina,
če vès bo svét — Frančiškova družina!

P. E. B.

Obhajanje sedme stoletnice ustanovitve tretjega reda v Ljubljani.

Sedmo stoletnico ustanovitve tretjega reda sv. Frančiška praznujejo na bolj ali manj slovesen način po celem svetu. Najslovesnije jo bodo najbrže obhajali v letošnjem septembru (16.—18.) v Frančiškovem rojstnem mestu Asizu, kjer ima tretji red tudi svoj začetek. Od drugod poročajo o tridnevnica, o zborovanjih, o javnih in zasebnih shodih, o predstavah itd.

Pri nas v Ljubljani smo obhajali sedmo stoletnico najprej za ude domače skupščine s petdnevno pobožnostjo, v kateri smo imeli po tri pridige na dan, zadnji dan pa skupno sv. obhajilo za pokojne ude ljubljanske skupščine. Namen te pobožnosti je bil duhovno prenovljenje članov in poglobiti ude v tretjerednega duha. Udeleževali so se teh duhovnih vaj vsi udje ter so splošno priznali, da so bili to dnevi duhovnega veselja. Na koncu so se ginjeni zahvaljevali Bogu in mnogi tudi p. voditelju, da jim je te duhovne vaje pripravil.

Po duhovnih vajah notranje prenovljeni smo zvedeli, da so tudi po drugih skupščinah obhajali duhovne vaje: v vseh samostanskih skupščinah in v mnogih po deželi. Iz samostanskih skupščin smo prejeli razveseljiva sporočila, da so se duhovnih vaj udje prav pridno in z veseljem udeleževali. Isto so storili tudi po skupščinah na deželi: v Trziču na Gorenjskem, v Begunjah pri Cerknici, v Borovnici, v Štangi in drugod.

Ker so pa drugod po svetu proslavljali sedmo stoletnico tudi na zunaj z večjimi shodi, zborovanji, tudi pri nas nismo hoteli zastajati. Preč. p. provincijal so določili, naj bota v Sloveniji dva skupna shoda tretjerednikov: eden v Ljubljani, drugi v Mariboru.

Ljubljanski voditelj je s pomočjo tretjerednega odbora imenoval pripravne osebe v pripravljavni odbor (40 ženskih in člane moškega odbora) in

jih je 30. januarja sklical k skupni seji, kjer jim pojasni namen skupnega shoda, razloži svoj načrt in prosi, naj nabirajo prostovoljne prispevke za stroške skupnega shoda. — Pri seji 4. aprila je pripravljavni odbor izbral stanovanjski odsek (11 oseb), ki je prevzel nalogo skrbeti za prenočišča gostov z dežele, blagajniški odsek (5 oseb), odsek za okrasitev cerkve in dvorane, kar so večinoma prevzele delavke tobačne tovarne in tri gospodičine.

V seji dne 5. junija se je določilo podrobno delo: tiskovine, prošnje za dvorano, za znižano vožnjo po železnici itd., kar so večinoma prevzeli prednik za moške, tajnica ženskega odbora in p. voditelj.

Prve dni julija so se pri seji razdelile posamezne službe: za sprejem gostov na kolodvorih, za pojasnila v dvorani, za pečatenje izkaznic, za reditelje v dvorani.

G. tajnica je razposlala na vse tretjeredne skupščine na Kranjskem prošnjo, naj gg. voditelji naznanijo število udeležencev iz njihove župnije. Odzvali so se vsi (nad 80) razen iz 21 župnij, kjer pa tudi voditelji za tretji red niso dovolj skrbni in njihove skupščine ne cveto, ker nimajo pravega voditelja. Že olika terja, da se na prošnjo odgovori, posebno če je dopisnica za odgovor priložena. Dotični gospodje niso storili svoje dolžnosti. Seveda tudi teh vrst ne bodo brali; pa omenili smo to, da ne bomo bahali, kako skrbni smo za božjo čast in zveličanje duš pri nas na Kranjskem. Želja sv. očeta papeža je, da se tretji red goji in širi!

Ko smo na vse strani razposlali izkaznice za polovično vožnjo po železnici in spored slovesnosti ter vse potrebno vredili, je prišla zaželjena nedelja 24. julija, dan slavnosti. Že prejšnji dan so mnogi došli, posebno daljni s Štajerskega, iz Zagreba, iz Prekmurja in par tudi iz Gorice. Vseh skupaj nas je bilo zbranih nad šest tisoč.

Nekaj minut pred osmo uro zjutraj se pripeljejo prevzvišeni knezoškof ljubljanski pred frančiškansko cerkev, kjer jih se samostansko družino pričakujejo preč. p. provincijal in jih spremljajo po cerkvi mej gosto gnječo množice pred veliki oltar. G. stolni kanonik in vseučiliški profesor dr. Mih. Opeka stopi na pridiznico, kjer govori v tričetrt ure trajajočem govoru o sv. Frančišku.

Govoru sledi pontifikaljna sv. maša.

Ob 10. uri se zbero množice v veliki Unionovi dvorani k slavnostnemu zborovanju. Pokroviteljstvo so blagovolili prevzeti ljubljanski knezoškof, mesto častnega predsedništva je zasedel g. veletrgovec in tovarnar Karol Pollak st., predsedništvo je po cerkvenih določitih pripalo preč. p. provincijalu.

Nad odrom se je v sredini na balkonu dvigala ovenčana podoba (slikal Langus) Brezmadežne, na desni kip sv. Frančiška Asiškega, na levi kip sv. Elizabete, oba človeške velikosti, obdana z venci in cveticami, cela dvorana je bila se zelenimi venci okusno prepletana.

Na odru so bili pokrovitelj zborovanja prevz. g. knezoškof ljubljanski, predsednik preč. p. provincijal Avguštin Čampa, častni predsednik g. Karol

Pollak. Mej drugimi gospodi smo opazili vseučiliškega profesorja iz Zagreba g. dr. Pazmana, zagrebškega preč. p. provincijala in p. gvardijana, več gospodov kanonikov, duhovnikov in redovnikov kapucinov in frančiškanov in p. Gerarda iz Zatičine ter mnogo drugih.

Ob 1/4 11. pozdravi p. provincijalni komisar navzoče deloma imenoma, deloma skupno, prebere določila Pija X. glede tretjerednih zborovanj, prosi prevzv. knezoškofa za blagoslov in na to preč. p. provincijala za nadaljne odredbe.

(Konec prih.)

M. ELIZABETA:

Sv. Frančišek Asiški — ljubitelj narave.

Slika.

Skalovita umbrijska pokrajina — v ozadju gore; v ospredju na levi sedi sv. Frančišek, okolu njega ptice in gozdne živali; na strani skupina angelov, ki z godali v rokah strme občudujejo nebeški prizor.

V umbrijskega solnca lepoti
se kopljejo gore Sabinske,
vijolna luč odeva pobočja,
vrhovi v škrlatu blešče;
skalovje sivo v poldansko vročino strmi,
ni senčnih dreves, le nizko grmičje
ob žejnih skalah medli;
le tu in tam med široko razpoko
v bodočem listju modrikast cvet,
tako nedolžno preprost in pohleven
kot gor apeninskih neskarjeni svet,
Tu v tihi samoti svečanih gora
sedi na skali asiški ljubitelj narave,
nad njim in v njegovi duši Bog,
krog njega krilati pevci višave,
najplašja žival skalnatih gora
svetnika asiškega ljubi, pozna.
Ob nogah zajčki, berački planinski,
po kuti mu plezajo revni,
tam veveric dvoje — tam hrčki glodavci,
na vejah so kosi pohlevni.
Čez ramo je srna glavico dvignila nežno,
očeta Frančiška z bistrim očesom gleda hvaležno;
na drugi rami je ščinkovec — brat,
tam vrabček besedo ljubezni ujel bi rad,
in lastovka — sestra svetniku na roki
v poteze mile se ljubko ozira
in vanj ščebetaje široki kljunček odpira.
Svetnik jih gleda, ljubkuje in boža,
za vsako živalico ima smehljaj,

za vsako pozdrav in prijazen nagovor:
 Bratje, sestrice vi, poslanci neba slavite Boga!
 To ni več zemlja — — —
 v gore apeninske se vrnil prvotni je raj.
 Glej angele božje ta kraj je privabil —
 prišli so pogledat Frančiškovo skromno nebeško življenje,
 v kitare izlivajo svoje strmenje.

Poduk za novince.

Svetniki in svetnice tretjega reda.

Regularni ali samostanski tretji red ima eno svetnico in pet blaženih.

Sv. Hijacinta Mariskoti, rojena l. 1585. pri Viterbu iz plemenitega rodu. Še mlada je stopila v tretji red in je živela v Viterbu. Sprva je bila tudi v samostanu posvetna. V neki hudi bolezni je prišla do drugačnih misli o svetu in njegovi nečimrnosti. Oklenila se je strogega življenja, prosila je druge nune odpuščenja, pogosto je premišljevala Jezusovo trpljenje, odlikovala se je v postrežbi bolnikov, na večih krajih je vpeljala češčenje presv. R. T. in je sveto umrla l. 1640. stara 55 let v Viterbu na Laškem. (Več o njenem življenju ima: Dr. Zore: Življenje svetnikov 30. prosinca.)

Bl. Lucija iz Kalatajerone v Siciliji, je živela v drugi polovici 13. stoletja zelo sveto v samostanu tretjerednic v Salerno na Laškem. Odlikovala se je v ponižnosti, pokorščini, v molitvi, v premišljevanju Jezusovega trpljenja, v strogem postu, šibanju in mrtvenju telesa. Spala je na golih tleh. Njeno truplo je še sedaj celo ohranjeno v cerkvi Marije Magdalene v Salerno razen desne roke, ki so jo prenesli v Kalatajeronu. Umrla je okoli l. 1400.

Bl. Elizabeta iz Rajte (Reuthe) imenovana „Dobra“ ali „dobra Liza“, rojena v Valdze (Waldsee) na Virtemberškem. Mlada je stopila v samostan tretjerednic v Rajte, odkoder ni več stopila mej svet; zato so jo tudi imenovali „zaprto“. Ljubezen do bližnjega, ubožstvo, pokorščina, čistost, pokora, potrpežljivost, ponižnost so čednosti, v katerih se je vadila na čudovit način. Trpela je veliko na skušnjavah. Nekatere sestre so jo imele za hinavsko in so ž njo grdo ravnale, „dobra Liza“ je pa vse molče prenašala; iz tega so drugi sklepali, da je zares sveta. Umrla je 34 let stara l. 1420.

Bl. Augelina Maršjano, je bila že ko mlada grofinja zelo pobožna in je napravila obljubo devištva. Iz pokorščine je stopila v zakon, pa je tudi v njem svojo obljubo držala. Čez dve leti umrje mož. Ko vdova je zbrala več pobožnih deklet, jim sezidala samostan, kjer so ko tretjerednice zgledno živele. Trpela je mnogo preganjanja in silne skušnjave. Umrla je 14. julija l. 1435. stara 58 let.

Bl. Jeremija Lambertengi, spoznavavec, umrl l. 1515.

Bl. Krescencija Kavfbajrenska, rojena 20. okt. 1682. leta. V enoindvajsetem letu je stopila v samostan tretjerednic, kjer je bila učiteljica novink, prednica itd. in je imela dar prerokovanja in ozdravljanja. Umrla je na veliko nedeljo 5. apr. ob polnoči l. 1744. (Več o njenem življ. glej: Cv. XVIII.)

Svetniki in svetnice svetovnega tretjega reda so naslednji (razvrstili smo jih po letnicah njihove smrti):

Sv. Elizabeta Ogrska ali Turingijska. Ogrska se imenuje, ker je bila na Ogrskem rojena kot hči kralja Andreja II. Turingijska ji pravimo, ker je v Turingiji živela kot žena deželnega grofa Ludovika. Dvajset let stari je umrl mož in ji pustil tri ali štiri otroke. Pregarjana se je z Vartburga umeknila v Marburg na Hesenskem, kjer je nadalje podpirala uboge, bolnike in sirote. V 24. letu življenja je umrla isto leto ko sv. Anton Pad. in je bila dobra tri leta po smrti za svetnico razglašena t. j. l. 1235. (Bolj obširno je popisano njeno življenje v Cv. II.) Sv. Elizabeta je patrona ali zaščitnica tretjerednic.

Sv. Ferdinand, kralj Kastilije in Leóna na Španskem, imenovan Ferdinand III. ali „Sveti“. Skorej celo življenje se je vojskoval proti Mavrom; osvojil je celo Španijo in je oprostil kristijane izpod težkega turškega jarma. Bil je hraber vojskovodja, pravičen vladar in zelo pobožen tretjerednik. Umrl je 30. majnika l. 1252. v 53. letu starosti. (Obširno je popisano njegovo življenje v Cv. XXVIII.)

Sv. Roza Viterbska, devica 3. reda, hči ubožnih starišev, ki sta se preživljala s službo. Rojena je bila spomladi l. 1235. l. Umrla je l. 1252. v osemnajstem letu starosti, pa je dovršila velike reči: velika je v pokori, velika v molitvi. junaška v zagovoru sv. vere, mnogo krivovercev je spreobrnila in celo njeno življenje je nepretrgan čudež. (Več o njenem življenju je v Cv. XXVII.)

Sv. Ludovik, kralj francoski, znan v zgodovini kot Ludovik IX. imenovan „Sveti“. Še mlad je stopil v tretji red. Pod njegovim 44 letnim vladanjem se je Francoska vspela do najvišjega ugleda in blagostanja. Umrl je 56 let star 25. avg. 1270. leta. Sv. cerkev ga je postavila za patrona ali zaščitnika tretjerednikov. (Natančniši popis življenja tega svetnika glej v Cv.,

Sv. Marjeta Kortonska, spokornica tretjega reda, je v mladosti zabredla v grešno življenje. Spoznavši zmoto je popravila pohujšanje z očitno pokoro in je bila po triletni trdi poskušnji sprejeta v tretji red. 23 let se je strogo pokorila in umrla 50 let stara v l. 1297. (Popis njenega življenja je v Cv. XVII.)

Sv. Ivo, mašnik tretjega reda, je bil odvetnik in zagovornik ubogih in vdov; rojen na Francoskem je posebno ščitil in podpiral zatirane. Sam se je zelo strogo postil, je malo spal na trdih tleh in je veliko molil. Umrl je 50 let star l. 1303. Čez 44 let po smrti je bil mej svetnike prištet. (Kratek popis njegovega življ. je v Cv. XXVII, str. 138—139).

Sv. Elzear, grof na Francoskem, oženjen z blaženo Delfino, s katero je v zakonu deviško živel, je bil mož molitve in zatajevanja. Cela njegova

hiša je bila vsaki dan pri sv. maši in pogosto pri sv. zakramentih. Hraber v vojski, moder v gospodarstvu, usmiljen do ubogih, pravičen do vseh je umrl l. 1323. star 38 let. (Glej Cv. XXVI. str. 267 in XXXI.)

Sv. Rok, spoznavavec tretjega reda, rojen na Francoskem 1295. l. iz imenitne rodovine, je šel na Laško, kjer je stregel na kugi obolelim in jih je veliko ozdravil. Sam je obolel na kugi, pa je zopet ozdravel in se vrnil domov, kjer so ga ko ogleduha v ječo zaprli. Umrl je 32 let star v l. 1327. Sv. Rok je zaščitnik proti kugi in nalezljivim boleznim.

Sv. Elizabeta, portugalska kraljica, vdova iz tretjega reda, je bila vnukinja sv. Elizabete Ogrske. Rojena je bila l. 1271. in se je dvanajstletna poročila s portugalskim kraljem Dionizem. Odlikovala se je v pobožnosti in usmiljenju do ubozih. Ko ji je l. 1325. umrl mož, je šla v samostan in je tam ko tretjerednica umrla 4. jul. 1336. leta.

Sv. Konrad iz Pijačence na Laškem, sin plemenitih starišev je po nesreči povzročil velik požar. Prodal je svoje premoženje, da je škodo popravil in je stopil v tretji red, njegova žena pa v drugi red. Živel je zelo spokorno. Umrl je l. 1351.

Sv. Angela Meriči, dev. 3. r., ustanoviteljica uršulinskega reda, je zelo strogo živela, bila v vsem udana v voljo božjo in je umrla 66 let stara 27. jan. 1540. (Obširen popis gl. Cv. XI.)

Sv. Japonski marterniki, katerih je 17 iz tretjega reda. Njih imena so: Pavel, Gabrijel, Janez in njegov sin Tomaž, Frančišek, Tomaž, Joahim, Bonaventura, Leo, Matija, 13 letni Anton, 12 letni Ludovik, Pavel, Peter, Kozim, Frančišek, vsi Japonci. Pribili so jih na križ in z dvema sulicama prebodli 5. febr. 1597. leta.

Sv. Marija Frančiška od petih ran, devica 3. r., je bila rojena od nepremožnih starišev v Napolju na Laškem 28. sušca 1715. leta. 16 let stara odbije ženina in stopi v tretji red. Svoje krstno ime Ana Marija zamenja z redovnim: Marija Frančiška od petih Jezusovih ran. Veliko in udano je trpela. Umrla je 6. okt. 1791. (Obširen popis njenega življenja je v Cv. X.)

To so imena svetnikov in svetnic, ki so od cerkve za svetnike razglašeni in jih šteje mej svetnike tretjega reda. Polég teh je pa še več svetnikov in svetnic, ki so bili v tretjem redu, pa so stopili ko tretjeredniki v kak drugi red in so prenehali biti tretjeredniki n. pr. sv. Vincencij Pavlanski, sv. Ignacij Lojola, sv. Filip Neri, sv. Kamil, sv. Pavel od križa, sv. Ivana Fr. Šantalska, sv. Koleta in drugi.

Sedaj naj sledijo imena blaženih tretjega reda s kratkimi opazkami o njihovem življenju.

Bl. Gerard iz Vilemagne je šel v vojsko na Jutrovo zoper nevernike. Ko se je vrnil nazaj na Laško, ga je sam sv. Frančišek sprejel v tretji red; nadalje je živel za se v molitvi, postu in v dobrih delih. Za uboge in bolnike je pogosto šel miloščino prosit. Umrl je l. 1242.

Bl. Viridijana, dev. 3. reda, iz plemenitega rodu je samotno živela, okoli l. 1228. je sprejela obleko tretjega reda in se silno zatajevala posebno v govorjenju in je opravljala čudovita dela pokore. Umrla je l. 1242.

Bl. Humilijana, vdova 3. reda, se je 16 letna poročila, veliko trpela od strani moža in pozneje ko vdova tudi od družih, ki so ji po krivici vzeli premoženje. Poleg tega ji je še Bog poslal dolgotrajno bolezen. Vse to je molče in udano nosila, ter se Bogu za trpljenje celo zahvaljevala. Umrla je 27 let stara l. 1246.

Bl. Lukezij ali Lucij, skop kupec blizu Asiza, se je po nauku sv. Frančiška spreobrnil in bil prvi, ki mu je Frančišek dal tretjeredno obleko. Nadalje je strogo in zelo pobožno živel ter sveto umrl l. 1260.

Bl. Nevolon, oženjen čevljar, ki je do 24. leta slabo živel. Bolezen ga je spreobrnila, da je nadalje do smrti bogoljubno živel v tretjem redu. Umrl je v 80. letu starosti leta 1280. v Faenci na Laškem.

Bl. Peter Sijenski, je bil oženjen in je delal in prodajal glavnike. Ponižnost, molčečnost ste njegovi poglavitni čednosti. Umrl je l. 1289.

Bl. Ivana iz vasi Signe pri Firenci, hči kmetiških starišev, pastarica, pobožna od mladih let, je pozneje 40 let samotno živela in umrla l. 1307. stara 62 let.

Bl. Angela iz Folinja je sprva posvetno živela. Po smrti moža in otrok jo je spovednik strogo posvaril in od takrat se je spreobrnila, stopila v tretji red, stregla gobovim in je sveto umrla 61 let stara v l. 1309.

Bl. Rajmund Lulj, modroslovec in pesnik, je živel do 30. leta na dvoru španskega kralja Jakoba, 1266. se je pa svetu odpovedal in stopil v tretji red, ter je 10 let neprestano študiral. Učil je potem v Parizu, Montpeli, Genovi in je skušal s svojim naukom pridobiti mohamedane za sv. vero. Zato je šel trikrat v Afriko misijonarit, kjer so kruto z njim ravnali in ga na zadnje kamenjali; na potu proti domu je umrl kot marternik l. 1315. Spisal je veliko: pesmi, spise dogmatične, moralične, apologetične vsebine, od katerih je bilo 129 objavljenih, nad 180 je pa še neobjavljenih.

Bl. Čeko (skrajšano ime za Frančišek) iz Pezara na Laškem. Od mladih nog je vedno pošteno in sveto živel in delil obilno miloščino. Umrl je l. 1350.

Bl. Mihelina iz Pezara, vdova 3. reda. Bila je 8 let omožena. Po moževi smrti je premoženje mej uboge razdelila in stopila v tretji red. Poprej plemenita in bogata gospa je živela sedaj od miloščine, da je bila bolj podobna Jezusu. Umrla je l. 1356. stara 56 let.

Bl. Delfina, žena sv. Elzearija je tudi v zakonu deviško živela. Umrla je 74 let stara v l. 1360.

Bl. Hugolin Magaloti, iz zlahtne laške rodovine, je po očetovi smrti stopil v tretji red, razdelil premoženje mej uboge, imel velike boje s skušnjavami, naj posvetno živi, pa jih je premagoval z molitvijo, postom in češčenjem Brezmadežne. Umrl je l. 1373.

Bl. Ivana Marija iz Maljé (Maillé) je živela v zakonu z možem kaker z bratom. Po njegovi smrti je napravila obljubo vednega devišтва in je stopila v tretji red. Večkrat je celo noč molila. Plemenita gospa je uživala

najpreprostejšo hrano. Spreobračala je grešnike, obiskavala bolnike in je 82 let stara umrla l. 1414.

Bl. Janez iz Pače rojen v Pizi na Laškem je bil v mladosti vojak. V smrtni nevarnosti je napravil sklep bolj pobožno živeti in je stopil v tretji red. Zelo ojstro se je pokoril. Podpiral je posebno take, ki so se sramovali prositi. Umrl je l. 1433.

Bl. Ivana Valoaška (Valois), hči francoskega kralja Ludovika XI. in žena vojvode Orleanskega. Veliko je pretrpela od svojega moža. Umrla je l. 1505.

Bl. Pavla Gámbara, hči plemenitih starišev, omožena z grofom, je na prigovarjanje spovednika stopila v tretji red. Usmiljena do ubogih se je veliko postila in posebno častila Mater božjo. Umrla je l. 1505.

Bl. Ludovika Albertoni je že ko dekle pobožno živela. Omožena je posebno skrbno vzgajala svoje tri hčere. Po smrti moža je živela le za Boga in je hudo bolezen potrpežljivo prenašala. Umrla je 60 let stara l. 1533.

Bl. Leon in bl. Lucija Freitas umorjena na Japonskem l. 1622.

Bl. Alojzij Baba umorjen na Japonskem l. 1624.

Leta 1627. so bili na Japonskem umorjeni: bl. Kašper Voz, bl. Tomaž Va, bl. Frančišek Kufijoje, bl. Mihael Čizajmon, bl. Luka Čiemon, bl. Alojzij Matsuo, bl. Martin Gomez, bl. Tomaž Tsugi, bl. Alojzij Maki in njegov sin bl. Janez, ter bl. Marija Voz.

Leta 1628. so bili na Japonskem umorjeni sledeči blaženi tretjega reda: Alojzij Nifaci in njegova sinova Frančišek in Dominik, Janez Tomači in štirji sinovi Mihael, Dominik, Pavel, Tomaž; Matej Alvarez, Mihael Jamada in sin Lavrencij ter Roman, Japonec in Alojzija, Japonka.

Bl. Janez Viané, župnik arski, rojen 1786 pri Lijonu na Francoskem, umrl 4. avg. 1859. Preprost duhovnik je bil in ponižen, pa poln božjega duha in sv. gorečnosti.

(Konec prilh.)

Zlo.

Kako more neskončno dobri, usmiljeni, pravični in modri Bog poslati in pripustiti toliko hudega na svetu? Ali je še dober, še usmiljen, še pravičen in moder, če pa to ni več, potem ni več Bog. — Tako modrujejo ljudje in so mnogi prišli do trditve, da ni Boga, ker so začeli vsled trpljenja dvojiti nad previdnostjo božjo.

Če zgodovino človeškega rodu pregledamo, koliker nam je znana, vidimo, da je zlo, hudo res kaker velika povodenj. Najprej naravno zlo. Koliko nesreč, koliko trpljenja, če začnemo od Adama pa do današnjih dni. V

potu svojega obraza si boš služil svoj kruh! Koliko truda, znoja, težav, zaprek, nesreč telesnih, duševnih! Poglejmo na vse naravne nezgode: potrese, pri katerih so milijoni izgubili svoje življenje, požari, povodnji od vesoljnega potopa naprej, nesreče v rudnikih, na poljih, pri rokodelskem delu, v tovarnah! In koliko milijonov je izgubilo v vojskah svoje življenje ali pa zdravje, koliko družin je bilo po vojskah vrženih v bedo in celih narodov v sužnost in hiranje. Eno zlo je rodilo drugo. Dolgo poglavje o zlu je napisala lakota, ki tare nedolžne in izumirajo cele družine; še obsežniše poglavje zavzemajo bolezni. Že samo španska bolezen je pobrala milijone ljudi. Koliko solz, koliko trpljenja, koliko zapuščenosti in bede iz tega! In duševne bolezni! Vse to se širi in veča, če mislimo na vse čase, na vse kraje.

A kaj še le nravno (moraljno) zlo! Mnogo te vrste hudega je pred javnostjo sploh skrito in ni zapisano s pravim imenom v raznih zgodovinskih knjigah. A že to, kar od tega vidimo v sebi in okrog sebe in zapazimo v zgodovini, kako ogromno je! Mislimo na sovraštvo. Sovraštvo mej narodi, med tujci, med znanci, mej brati, otroci in stariši. Koliko bridkih ur je povzročilo, koliko solza povzročilo tudi nedolžnim, koliko novega sovraštva, nasilstev, ubojev je rodilo! — In nečistost! O če bi te vrste grehe zbral, to bi bila strahovita svetovna Sodoma in Gomora: vse misli, želje, dejanja, nasilstva, samomori, prešuštva. Umazana reka, ki še vedno teče iz človeštva v bodoči rod po svojih strašnih nasledkih. — Ali zavist, obrekovanja, nevoščljivost, umori, uboji! Koliko bratovske krvi je že zemlja pila od Kajna do današnjih dni, koliko solz je to prelilo, koliko novega sovraštva, novih ubojev, novih nasilnosti je to rodilo! Greh rodi greh — to priča zgodovina vseh vekov.

In Bog vse to vidi in pripušča? . . . Skozi veke? . . . On bi mogel preprečiti in napraviti drugačen red, v katerem ne bi bilo toliko gorja. — Vse to je res. Bog vidi in pripušča tudi zlo. Mogel bi spremeniti in napraviti drugačen svet. A kljub temu je Bog dober, usmiljen in pravičen in moder. Ako trpljenje in zlo na svetu mirno in sè zdravim razumom preotrimo, moramo reči, da naravnost zahtevata, da mora biti neskončni Bog.

Bog ni ustvaril trpljenja, le pripušča ga, pa ne zato, ker je hudo, ker je zlo, ampak zato, ker je ž njim združeno dobro in večje dobro. Po trpljenju se zavedamo svoje odvisnosti od nekega drugega višjega bitja. Velikokrat trpljenje ni od nas odvisno. Mislimo na naravne nezgode. Te nas spomnijo, da nismo popolnoma neodvisni; zdrav razum se mora začeti zavedati svoje odvisnosti od drugih bitij in če vzamemo svet, tudi od nekega višjega bitja, se na ta način lahko povzpne ravno do spoznavanja Boga, od katerega je vse odvisno. Če pa vzamemo moralno zlo je pa to odvisno od nas, od naše volje in tudi trpljenje, ki izhaja iz tega zla. Ko bi se človek ravnal po svojem razumu, po zdravi pameti, bi ne grešil, ne pijančeval, ne bi se vdajal nerednemu spolnemu uživanju, ako bi ne jemal drugemu, kar je njegovega, ne bi vzbujal sovraštva, in bi ne sledilo tisto veliko zlo? Ker pa dela tako proti pametni sodbi razuma, mu zdrava pamet pravi, da ne sme slediti tisto zlo. S fizičnim zlom, ki potem naravno sledi iz greha, je potem sam kaznovan. In

to je tudi volja božja. In greh je upor proti volji božji. Ta pa potem hoče, da so tisti nasledki greha tudi kazeni. Vir vsega zla na svetu — v kolikor je zlo — je v grehu: To nas uči tudi sv. vera. Mnoga zla sledijo iz greha: vojske, poboji, uboštvo, pomanjkanje, včasih tudi velike nesreče — to lahko iz skušnje ugotovimo. Kazen za greh so tudi mnoge bolezni. V tem ne more zdrav razum najti nič nasprotnega proti temu, kar vera uči, ker sam lahko spozna, kako bi se glavno gorje na svetu odstranilo, ako bi se ljudje ravnali po zapovedih, ki so tudi zapovedi naravne: spoštuj očeta in mater in postavno oblast, ne ubijaj, ne prešuštvuj, ne kradi itd.

Vera pa tudi razodeva še poseben namen in razlog hudega, predvsem onega, ki je neodvisno od nas. Rekli smo že, da nas to zlo opominja na našo odvisnost od drugih. Ista vera pravi tudi, da je ta namen Bog imel. Spomniti človeka, da je od Njega odvisen in da na zemlji ni njegov edini in trajni dom. Postavimo se na stališče božje. Namen in smoter stvarjenja je zveličanje duše in slava božja, ta je tudi namen fizičnega trpljenja. Po tem namenu Bog vravnava in če imamo njega pred očmi, bomo razumeli marsikatero trpljenje nedolžnih. Življenje se za človeka šele po smrti prav začne. Tistim, ki so dobri, ne more trpljenje nič škodovati, pač pa jim neizmerno koristi za večni cilj, za katerega se preizkusijo in notranje izčistijo. Za tiste, ki so hudobni, je pa trpljenje itak zaslužno. To pa fizično trpljenje! Moralno zlo pa sledi iz zlorabe proste volje. Človek dela proti zdravemu razumu, proti volji božji. Bog pusti, ker hoče da je človek prost, sloboden, da se sam odloči in živi dobro in si sam zasluži svojo srečo. To je bil razlog, da Bog pripušča zlo, greh. Kako velika je torej človekova volja!

Pomisliti moramo tudi, da je bil človek v srečnem stanju vstvarjen. Bog je vedel, da bo grešil in tako zašel v trpljenje. A imel je pa tudi usmiljen in dobrotljiv sklep, da hoče precej zopet človeštvu pomagati in obsuti je zopet z izkazovanjem milosti in mu zopet omogočiti, da bo srečen v drugem življenju.

Trpljenje pa velikokrat tudi bolj našo pozornost zbuja in obdrži kaker pa dobro. Cel dan smo zdravi in se nam dobro godi, zvečer nam je nekoliko slabo, pa pozabimo na vse dobro. In koliko je moralno dobrega tudi v vseh časih in krajih na to ne mislimo. In koliko dobrega sledi velikokrat iz fizičnega zla, in sicer dobrega višje vrste t. j. npravnega dobrega: koliko usmiljenja, dobrotelnosti, ljubezni, potrpežljivosti, koliko notranjega izčiščenja.

Res pa je, da ne dobimo pravega odgovora na vprašanje o trpljenju brez Boga. Uganka nam ostane. Trpljenje nas vodi do spoznanja naše odvisnosti od Boga. In do npravnega zla pridemo tako, da ne sledimo potom zdravega razuma, da ne izpolnjujemo volje božje.

Dr. Fabjan.

Naši frančiškanski misijonarji na Kitajskem.

P. Peter Baptista Turk
iz Novega mesta.

P. Veselko Kovač.

P. Engelhard Avbelj
iz Ljubljane.

Zgornja slika vam kaže tri patre, ki več let misijonarijo mej pagani na Kitajskem. P. Veselko Kovač je znan večini Slovencev, ker je mej vojsko delj časa bival v domovini, lani se je pa zopet vrnil k svojim na Kitajsko. Tudi njegove spise ste imeli že priliko pogosto brati. Na desnici p. Veselka je slika p. Baptista Turka, ki je šel takoj po bogoslovnih študijah na Kitajsko, ravno tako tudi p. Engelhard Avbelj, Ljubljčan. V letošnjem aprilu je pisal p. Baptista med drugim: „Han-kow 26. apr. 1921. Oba (p. Baptista in p. Engelhard) sva, hvala Bogu, dobro vprežena v sv. misijonskem delu; p. Engelhard je (poleg misijonarja) ravnatelj velikega semenišča in superijor v Wachang-u, jaz pa razen misijonske župne uprave in treh ljudskih šol podučujem v malem semenišču latinščino in aritmetiko. Dne 22. aprila smo se s p. Veselkom Kovačem veseli sešli in se radostno razgovorili. Blagovolite sprejeti našo fotografijo.“

Kaker je razvidno iz te razglednice p. Baptista in iz nekoliko pozneje poslanega pisma p. Engelharda, sta naša misijonarja zelo zaposlena. Gotovo bi potrebovala več mladih moči. Ali ni več mej današnjimi dijaki dobrih mladeničev, ki bi se posvetili misijonskemu poklicu in bi po dobro dovršenem četrtem gimnazijskem razredu stopili v samostan, po dovršenem bogoslovju bi pa šli v Kino misijonarit? Naši tretjeredniki in druge dobre duše bi njihovo delo radi podpirali denarno in z molitvijo. Ali ne? Ali ste že vpisani v frančiškansko misijonsko družbo? Ali ste že kaj darovali za odkup kakega malega Kitajčka? Na milijone dečkov in deklic kliče s Kitajske za Vašo pomoč. — Dijaki v misijone! Kristijani, na misijonsko delo doma! Darove sprejema in daje pojasnila uredništvo Cvetja v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

DRUGI DEL.

O ovirah popolnosti.

II. Poželjenje mesa — druga ovira popolnosti.

2. Katero poželjenje je grešno?

edar se kristjani veselijo v Gospodu, takrat njih zabava ne nasprotuje popolnosti. Le škoda, da je takega veselja malo, prav veliko ljudi se vdeležuje zabav, pri katerih je v nevarnosti čednost, zlasti nedolžnost in sv. čistost. Da tako razveseljevanje ne more biti dovoljeno, je jasno, saj je ravno to tako imenovano poželjenje mesa, katero sv. Janez prišteva med najhujša zla na svetu.

Meseno poželjenje lahko ločimo v tri vrste: a) Grešno razveseljevanje. b) Nezumno uživanje. c) Poželjenje mesa v ožjem pomenu.

a) Grešno razveseljevanje.

Razveseljevanja v Gospodu sv. Cerkev ni nikoli zabranjevala, obsojala je pa vedno ono razveseljevanje, ki se močno vstavlja krščanski popolnosti.

Če namreč pri posvetni dobri volji prekoračimo mejo, ki nam jo določa naš stan oziroma poklic, tako da nam postanejo kratkočasni užitki nekaj vsakidanjega, rekel bi, življenska potreba, kedo bi še mogel dvojiti, da tako razveseljevanje ni več v Gospodu.

Še hujše se poraja ta posvetna dobra volja, če se vsled nje zanemarijo stanovske dolžnosti: delo, služba, vzgoja pri otrocih, skrb za družino in hišo sploh, tako da se denar in imetje razmetava za veselice, dočim svojci in domači trpijo pomanjkanje in stradajo. Nič nenavadnega ni, da se označeni dobri volji pridružijo še druge nerednosti. Kolikokrat se z veselicami skrunijo Gospodovi dnevi, prezira posvečevanje praznikov, opušča sv. maša, čez mero popiva, pohujšuje ljudstvo in tako veseljaki zabredejo v resno nevarnost večne pogube.

Sv. očetje nas zelo svarijo pred nevarnimi zabavami. Sv. Pavlin piše: „Ves svet, ki je tako minljiv in po očeh srca nase vleče, je prepleten z mrežami satanovimi.“ (Epist. 2. ad Sever.) Ako se ozremo po svetu, vidimo, da mrgoli takih prirediteljev vsepovsod? Ali niso možki in ženske, stari in mladi, predvsem mladeniči in mladenke kar pijani od samih zabav in veselic? Sam peklenški duh v svoji satanski gorečnosti v pravem času poskrbi, da priložnosti za to nikoli ne zmanjka. Veselica tu, veselica tam — nedelja za nedeljo; eni se kratkočasijo z igro, drugi z lovom, tretji z izleti, četrti s plesi, peti s popivanjem, šesti s prepiri in pretepi i. t. d.; pri tem se pa brez vsakega strahu prestopajo božje in cerkvene postave in češče tudi državne. Takim veseljakom prav posebno veljajo besede sv. Petra Krizologa:

„Kedor se hoče igrati s hudičem, se ne bo mogel veseliti s Kristusom“.
(Brev. 4. dec.)

Da se pri imenovanih veselicah tako zapravlja, kot bi šlo za stavo, ni treba omenjati. Zdi se, da mnogi delajo samo zato, da si pridobijo novih sredstev za nedeljo, s katero tudi poženejo ves zaslužek celega tjedna.

In ta potratni in zapravljivi duh se po svetovni vojski vedno bolj širi. S kruto roko gospodari po mestih, odtod se pa vedno bolj razliva po deželi. Za njim se pa plazi beda sè vsem svojim spremstvom. O koliko solz, zdiho- vanja, skrbi in tudi prekletstva spremlja tako kratkočasje! Koliko družin, da celo občin pride na ta način popolnoma na beraško palico! Kako težka bo enkrat sodba božja takim lahkoživcem, ki strežejo le strastem, uživanju, pri tem pa pozabljajo na svoje najvišje dolžnosti do Boga, do bližnjega, zlasti do svojcev: starišev, otrok, žene! Ali ni tako življenje vzrok vsega gorja v hiši in kamen spotike ter pohujšanja daleč na okoli? Apostol narodov grozi takim brezvestnim: „Kedor pa ne skrbi za svoje in za domače, je vero za- tajil in je hujši od nevernika.“ (I. Tim. 5, 8.)

Vsi tukaj opisani dobrovoljci spadajo med tiste nesrečne, ki bolj lju- bijo stvari, kakor svojega Stvarnika. Kedor pa kako stvar bolj ljubi ko Boga, je v pravem pomenu besede posvetnjak. Sv. Pavel jih imenuje naravnost „malikovavce“ (Efež. 5, 5.).

Dragi otrok sv. Frančiška! Posvetnjakov nikoli ne zavidaj v njih grešnem uživanju, pač pa jih pomiluj v svojem srcu in moli za nje, da jim ljubi Jezus, ki je tudi za nje umrl, na prošnjo sv. Frančiška odpre njih zaslep- ljene oči.

Sad grešnega razveseljevanja.

Goreč duhovnik se je silno trudil, da bi v domači župniji odpravil plese, ki rodijo toliko zla. Posrečilo se mu je za to pridobiti deklice in skorej nobena ni šla več na ples. To je pa močno bolelo bogatega krčmarja. Hotel je svojo jezo ohladiti nad duhovnim gospodom. Ko je prišlo cerkveno žegnanje, reče svoji hčerki: „Godbo najemati se ne spleča, ker nobeno dekle ne pride; pojdi pa v sosednjo župnijo in pleši kar moreš, samo da se bo gospod zopet jezil.“ Če je tudi drugokrat tako urno ubogala, ne vem, pravi poročevalec dotične zgodbice, in tudi ne morem povedati, kako se ji je na plesu dopadlo, le toliko vem, da ob letu na to, ko je bilo zopet cerkveno žegnanje, krčmar ni mogel več poslati svoje hčerke na ples — že jo je krila črna zemlja. Pač pa sedi globoko potrti oče ob zibeli malega unuka, ki je bil sad onega plesa. Jokaje je prosil duhovnika kake 14 dni po pogrebu odpuščanja. Gospod ga je sicer tolažil, a hčere še pred letom najlepše v vasi ni mogel več poklicati iz groba. (Zeitschr. Monika 1879.)

b) Nezumno uživanje — zlasti v pijači.

Kratkočasje in zabave spremlja navadno nezumno uživanje in običajno pijančevanje. Vso bedo, ki smo jo narisali pri grešnem uživanju, združuje v sebi s podvojeno mero ta strast. Sv. pismo hudo vdarja po pijancih in

pijančevanju. Pri Sirahu beremo: „Zavoljo pijanosti jih je že veliko pomrlo.“ (Sirah 37, 34.). — Malokateri pijanec učaka visoko starost, večinoma mrjo v najboljših letih. Še bolj izrazite so besede v knjigi pregovorov: „Komu gorje? Čegavemu očetu gorje? Kedo ima prepir? Kedo pade v jamo? Kedo ima rane brez vzroka? Kedo kalne oči? Ali ne oni, ki pri vinu sede in pridno kozarce izpivajo“. (Preg. 23, 29, 30.)

Telo in duša pri pijančevanju očitno propadata; čast in dostojanstvo človeka se tepta v prah; hiša pijanca je kraj stoka, solz, žalosti in skrbi. Domačini pijančevi so zanemarjeni; žena si pogosto pomaga s tatvino, hčere se vdajajo razuzdanemu življenju, sinovi jo navadno ubirajo za očetom v pijančevanju.

Nedorasli otroci so od malega skvarjeni, pohujšani in k vsemu hudemu nagnjeni.

Pijanec zgubi polagoma vsaki čut za višje mišljenje in hotenje; vest mu ogluši; samega sebe ne more obvladati, pamet mu je skaljena, volja onemogla, strast in poželjivost imate brez večje zapreke prosto pot do vsake pregrehe. Od tod opazujemo pri pijancih toliko krika in vika, od tod toliko preklinjevanja in ostudnega govorjenja, od tod toliko preteпов in pobojev.

Če pride pijanec iz ječe, kjer je sedel vsled gredov storjenih v pijanosti, je kaj pogosto rada njegova prva pot v gostilno, kjer pri alkoholu hitro pozabi na sklepe, ki jih je mogoče v zaporu storil in s tem le še bolj potrdi resničnost pregovora: „Pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne.“

Značilna posebnost pri pijancih je tudi ta, da so udani brezmejni razuzdanosti in pohotnosti; pred njimi ni nobena ženska varna, celo nedorasli in nedolžni otroci ne. Strastnemu pijancu gotovo ne delamo nobene krivice, če ga imamo ne le za grdega pijanca, ampak tudi ostudnega pohotneža. V tej misli nas potrjuje sv. Jeronim, ko pravi: „Kjerkoli vlada pregreha požrešnosti in pijanosti, tam se šopiri tudi nečistost.“ (L. I. ep. ad Tit.)

Kaj čaka pijanca v večnosti? Kaj družega kot tisti kraj, kamer je padel bogatin vsled svoje požrešnosti. Gotovo! Saj pravi sv. Pavel o njih, da božjega kraljestva ne bodo posedli. (I. Kor. 6, 10.)

Žalosten zgled pijančevanja za časa sv. Avgušтина.

Iz peresa sv. Avgušтина je izešla sledeča dogodbica: „Mladenič Ciril se je strastno udal pijančevanju. Nekega večera pride tako pijan in živalski domov, da je hotel lastno sestro prisiliti v greh. Sestra se brani, koliker ji dopuščajo moči. Ker vidi, da ne more ubežati, zgrabi za nož in si ga zasadi v srce z besedami: Boljša smrt, nego greh! Na ropot prileti oče, toda nečloveški sin ga pri priči zgrabi, davi in umori. Slednjič priteče očetu na pomoč mlajša sestra: nesrečni pijanec zabode tudi njo.

O starih Špartancih se pripoveduje, da jim je veljala pijanost za grozno hudobijo. Da bi svoje otroke pred pijančevanjem obvarovali, so nalašč upijanili kakega sužnja in so potem otroke ž njim strašili, češ „kako ostuden je pijanec!“

Blagi tretjeredniki! Med vami ni takih, ki bi bili alkoholu strastno udani. Če bi se kateri dobili, naj vedo, da za nje ni drugega sredstva, če nočejo s popolnostjo povsem priti navskriž, kaker da postanejo popolni abstinentje, t. j. da se zdržijo vsake opojne pijače. Sploh pa velja vsem tretjerednikom, kot udom spokornega reda, sledeče zlato pravilo: „Čim bolj se zdržite opojnih pijač, tem urnejši bodo vaši koraki na potu popolnosti.“

Poželjenje mesa v ožjem pomenu.

Poželjenje mesa ali pohotnost je pogosto nasledek grešnega uživanja. To je tista pregreha, s katero človek na nereden in nedovoljen način zadovoljuje meseno nagnenje. Grešiti se more zoper pohotnost na mnogo načinov, kakor: z mislimi, predstavami, željami, gledanjem, branjem, s pogovori, poslušanjem, petjem, dotikanjem; vrhunec vsemu je spolnenje v dejanju. Dejanjskih grehov je pa zopet več vrst, o katerih na drobno razpravljati ni namen tega spisa.

Pohotnost Bog sovraži kakor malokatero drugo pregreho.

Mesenost je stud pred Bogom in ljudmi. Da se ta pregreha Bogu gnusi, razvidimo iz besed sv. Pavla, ki o njej niti govoriti ne pusti, boječ se, da bi koga pohujšali. On piše: „Nečistost in vsa nesramnost . . . se še ne imenuj med vami, kaker se spodobi svetim, ali nesramnost, ali nespačetne ali grde besede.“ (Efež. 5, 3.) Ta strast se gnusi Bogu posebno zato, ker okuži celega človeka, dušo in telo. Gnus pred Bogom je, zunaj postavnega zakona, vsaka prostovoljna mesena naslada in čim svetejši je stan, tem ostudniši je njegov greh pred Bogom. Zato sv. Pavel tako zelo svari prve kristjane pred vsako pohotnostjo: „To je božja volja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti.“ (I. Tes. 4, 3.)

Da Bog sovraži poželjivost zunaj zakonskega stanu, nam jasno spričuje sv. pismo stare zaveze. Zaradi te pregrehe je bilo Bogu žal, da je ustvaril človeka. V Noetovem času je mesenega človeka pokončal z vesoljnim potopom. V dobi Abrahama, Sodomo in Gomoro z ognjem in žveplom. Znano je, kako neusmiljeno je Bog kaznoval v puščavi tiste Izraelce, ki so se pregrešili z malikovavskimi hčerami sosednjih narodov. Prav tako je bil skorej uničen Benjaminov rod, ker je zašel v mesene ostudnosti.

Vse to priča, kako težki so grehi mesenega poželjenja, kako silno nasprotujejo krščanski popolnosti in kako zelo se moramo ogibati vsake prostovoljne mesene nasladnosti.

Grehi iz poželjivosti so hitro smrtni grehi.

Po nauku cerkvenih učnikov in učenih bogoslovcev se z nečistimi grehi ne gre šaliti. Ena sama nečista misel, nad katero bi imel le trenutek popolnoma prostovoljno dopadajenje, ti že po njihovem nauku vzame posvečujočo milost božjo. Kolike previdnosti in pazljivosti je treba v ne-

sramnih skušnjavah, če nočeš z nebrom smrtnih grehov obtežiti svoje vesti! Toliče nevarnosti pri družih grehah ni.

Grehi mesenega poželenja imajo hude nasledke za dušo.

Komer prejde pohotnost v navado, otrpne polagoma za vse nadnaravno. Za nauk sv. vere se ne meni, naravno postavu prezira, za opomine dobrih starišev in drugih skušenih ljudi ne mara. Pohotnež zaduši glas svoje vesti, ki se vedno oglašča. Poželenje mesa je njegov malik, njemu služi, njemu vse daruje, njemu izroči tudi upanje do nebes. Na njem se do pičice spolnujejo besede učenega in svetega Tomaža iz Vilanove: „Naleteli bomo, pravi, na lakomne, napuhnjene, nevošljive in jezljive ljudi, ki imajo vender še nekako pobožnost in gojijo do Boga in svetnikov vsaj neko češčenje, a kedor je udan pregrehi nečistosti, ta ne bo ljubil in čistil ne Boga in ne svetnikov.“ (Conc. 2. de S. Ildef).

„Ako se je nesramnost polastila srca, ne pusti več misliti na kaj družega,“ trdi po pravici sv. Gregorij Veliki (I. 10. mor. c. 29).

Nečistnik je silno pdrzen do najsvetejših reči, on je tisti, ki največkrat zamolčuje grehe pri spovedi; on je tisti, ki vedoma v smrtnem grehu pristopa k mizi Gospodovi. Kolika zaslepljenost duha in zakrknjenost srca!

Nasledki grehov mesenega poželenja za telo.

Z grehi nečistosti pohotnež ne oskruni samo duše, ampak tudi telo, ki je stanovanje naše duše in po besedah sv. Pavla tempelj Sv. Duha: „Ako pa kedo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal, zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.“ (I. Kor. 3, 17).

Kakšno telesno škodo povzročuje meseno poželenje, pričajo gotovi oddelki v bolnišnicah. V umobolnicah se nahaja nad polovico takih, ki so vsled razuzdanosti prišli na ta pomilovanja vreden kraj. Kako vseobči so dandanes ti žalostni pojavi po bolnišnicah in norišnicah, se prepričaš, ako bereš le nekoliko bolj obširno zdravniško knjigo.

In vender pohotnost obvladuje moderni (novodobni) svet popolnoma.

Nikedar mesenost ni bujniše cvetela, kaker v naših časih. Kako ostro bi bičal sv. Bernard pohotnost današnjih časov, ako je že tožil nad takratnimi, ki so vender še bili globokoverno ljudstvo, rekoč: „Ni pregrehe, s katero bi hudobni duh tako zelo vladal svet: ona je veselje pekla in prinaša nad celi svet kaznovalno sodbo božjo.“ (Tom. 3. serm. 12. de lux.).

Počutnost oznanjujoči in neverni Lud. Fajerbah (Feuerbach) je zapisal izrazite besede: „Kristus je oprostil duha od mesa, mi pa bomo oprostili meso od duha.“ Koliko resnice je v teh besedah! Kaker metuljčki letajo od cvetke do cvetke, tako tudi moderni svet od užitka do užitka. Novodobni človek se hoče izživeti, kaker nekedanji Rimljani in Grki. Zares! Izživeli so se in so propadli; glavni vzrok njihovega propada je bila mesenost. Meseni užitki so moderni svet poživinili. „Človek, ko je bil v časti, ni razumel;

poživil se je in bil enak neumni živini." (Ps. 48, 13). Navedene besede kraljevega pevca veljajo v polnem obsegu novodobnemu človeku. Ali ne vlada dandenes mesenost in zopet mesenost? Ali ni posebno mladina naših dni skorej nedostopna za vsa razvedrila, ki ne dišijo po nasladnih užitkih.

Pod temno grudo počiva veliko mladih ljudi, ki bi lahko še živeli, če bi bili pamet rabili; toda dali so se vjeti v mrežo mesenega uživanja; z razduzdanim življenjem so si skvarili zdravje in so legli v prezgodnji grob. Kolika odgovornost pred Bogom! Grešili so zoper šesto božjo zapoved, grešili pa tudi zoper peto, ki pravi: „Ne ubijaj!“ Postali so sami svoji ubijavci. In to naj bi bila za človeka nebesa na zemlji? Saj vendar od mesenosti nič družega ne preostaja kot pekoča vest, gnusoba, bolezn, norost, prezgodnji grob in beda na tem svetu, na drugem svetu pa večno pogubljenje.

Krščanski tretjerednik! Beži pred nečistostjo sam, navajaj pa tudi druge zlasti mladino na pot čistosti. Nečistost ovira bolj ko vsak drugi greh svetost in popolnost; lahko je pred njo bežati, ali težko se je rešiti, če se ji enkrat uda, kar ve najbolj tisti, ki se v nji nahaja.

Opomin njim, ki nameravajo stopiti v zakon.

Dragi tretjerednik, oziroma tretjerednica! Ako pride do tega, da moraš stopiti v zakon, ne pripravljaj si pota vanj z grešnim znanjem. Sv. Frančišek Sal. piše: „Ta neumna znanja konečno navadno prehajajo v nečednost in se potopijo v najnesramniše razuzdanosti.“ (Fil. 3. d. pogl. 18).

Tudi pobožni škof Slomšek odsvetujejo deklicam vsako nepotrebno znanje z moškim spolom: „Dolgo znanje prinese slab zakon ali pa nobenega ne. Po potu pregrehe se prava sreča ne najde, in kedor srečo zakonsko pred poroko zapravlja, ne bo je imel po poroki. Deklica, katera pred poroko razuzdana živi, bo težko poštena in srečna zakonska žena. Ali bo ona dobra gospodinja za svoje domače skrbela, ali bo skrbna mati svoje otroke lepo redila, ali bo zvesto udana svojemu možu, ki ni v dekliškem stanu za svoje poštenje skrbela, ni bila zvesta svojemu Bogu?“ (Kršč. dev. str. 34).

Ako imaš veliko upanja, da se boš mogla prav kmalu poročiti s kako osebo, ne občuj nikoli v nočnem času in tudi po dnevu se ogibaj samotnih sestankov. Pri vajinih pogovorih naj bodo vedno pametni ljudje poleg, ali vsaj blizu vaju, drugače sta v nevarnosti greha in bosta mesto božjega blagoslova nesla v zakon božje prokletstvo.

Najboljša priprava za srečen zakon je: lepo, čisto krščansko življenje brez vsakega nepotrebne znanja. To pravilo mora še posebno sveto biti tretjerednikom in tretjerednicam, ker stopajo v zakon kot otroci tako zdržnega in čistega sv. Frančiška.

Nekaj črtic o tretjem redu štajerske kapucinske provincije v slovenskih krajih.

V vseh stoletjih svojega obstanka so gojili duhovni sinovi sv. Frančiška, frančiškani, kapucini, minoriti tretji red. Kapucini štajerske okrajine tudi niso zaostajali v tem pogledu, četudi niso bile okolščine vedno enako ugodne. Veliko je škodoval tretjemu redu jožefinizem, ki je zatrl mnogo samostanov in ž njimi tudi tretji red. Isti duh je najbrže uničil tudi zapiske o tretjem redu prejšnjih časov. Zato nam ni mogoče podati dalekosežnih zgodovinskih podatkov o delovanju oo. kapucinov za tretji red. Zadovoljiti se moramo s tem, kar nam nudijo sedajni zapisniki.

Zajemalo bo bravece „Cvetja“, če se jim na kratko nariše razvoj tretjega reda v onih krajih, kjer delujejo slovenski kapucini.

V tem oziru nam je staviti na prvo mesto kapucinski samostan v Celju. Daleč na okrog tega samostana je tretji red zasajen od očetov kapucinov. Segal pa vsaj do leta 1848., ker smo dobili listke rajnih tretjerednikov sprejetih v onem letu. Najbrže pa so v začetku, odkar je jožefinizem začel izgubljati svojo uničevalno moč, le na skrivaj sprejemali v tretji red. Najstarejši zapisnik začne z letom 1850.*) Prvi tretjerednik je zapisan † Ivan Naraks, oče uglednega orglarskega mojstra v Arjavasi pri Petrovčah. Dosedaj je zaporedno število vseh vpisanih naraslo na 32000. Od teh jih je gotovo že okoli 8000 umrlo, ali najbrže še nekaj čez, precejšnje število vpisanih je pa ostalo brez obljub.

Mej voditelji tretjega reda imenuje zapisnik od leta 1854. prvega p. Andreja Dolinšek s Kranjskega. Njemu je nasledoval najbrže p. Giljbert Jabornik s Kranjskega; vodil je tretji red v letih 1855, 1860—1862. P. Giljbertu je sledil p. Ignacij Troha iz Spodnje Idrije; voditelj je bil do leta 1866. Za tem je prišel p. Sigismund Bohinjc iz Mansberga. O njem so pripovedovali starejši tretjeredniki, da je bil zelo goreč za tretji red. Njegovi nasledniki so bili: p. Celestin, gvardijan in voditelj od leta 1872, p. Jakob Jeršin doma s Kranjskega, ki je pozneje v Škofji Loki umrl; p. Donat Šunter iz Kočevja. Leta 1880. je nastopil vodstvo p. Luka Bogataj, leta 1881. p. Friderik Inglič iz Škofje Loke; leta 1885. po vsem Spodnjem Štajerskem dobro znani, goreči in pobožni p. Gregor Jenič, ki je vodil tretji red do leta 1899. Umrli je ravno na svoj god. Ta je največ storil za razširjenje tretjega reda v bližnji in daljni okolici Celja. Ljudje ga imajo še sedaj v najboljšem spominu. Za njim je vodil tretji red p. Metod Mišič do leta 1905, nato p. Donat Zupančič, sedajni preč. provincijal, eno leto potem p. Ladislav Hazemali do 1914. leta, naslednji dve

*) Op. uredništva: Kronika ali letopis nazarskega samostana omenja, da je pok. škof Martin Slomšek leta 1850. odredil in ukazal, naj se vpelje tretji red. Najbrže so tudi celjski patri kapucini na njegovo odredbo ž njim začeli, kaker frančiškani v Nazaretu in v Brežicah. — Pozvedovali smo, če je bil pok. Martin Slomšek, lavantinski škof, ud tretjega reda. Mari-borski p. voditelj je v tem storil, kar mu je bilo mogoče, pa dognati ni mogel ničesar. Nam še vedno sili misel v glavo, da je Slomšek moral biti tretjerednik, ker se je tako zelo potegnil za tretji red v času, ko je bil še zaprt v katacombe jožefinsko vladajočega duha. Če bi kedo kaj izvedel, prosimo, naj nam sporoči.

leti p. Jeronim Streminger, na to pa zopet p. Ladislav Hazemali, ki se še sedaj z veliko vnemo trudi in skrbno goji serafinski vrt tretjega reda.

Da bi se tretjeredniki iz daljnih župnij laglje udeleževali mesečnih shodov in da se izpolni želja pok. papeža Pija X, je pričel p. Ladislav po raznih župnijah celjske okolice kanonično ustanavljati samostojne skupščine tretjega reda povsod, kjer je večje število tretjerednikov in so dotični dušni pastirji želeli. Tako so bile ustanovljene skupščine: — Leta 1917: v Šmarjah pri Jelšah 25. VI. — v Sv. Križu pri Slatini 28. X. — v Laškem pri Celju 4. XI. — v Konjicah 23. XII. — na Ponikvi 30. XII. — Leta 1918: v Št. Petru v Sav. Dolini 1. I. — v Št. Ilju pri Turjaku 12. I. — v Št. Vidu nad Valdekom 13. I. — v Doliču 15. I. — v Poljčanah 17. II. — v Žrečah 16. I. — v Čadramu 23. VI. — v Dobrni 15. VIII. — v Rogatcu 25. VIII. — na Prihovi 8. IX. — v Št. Janžu na Peči 22. IX. — na Vranskem 29. IX. — v Dolu 3. X. — v Trbovljah 7. X. — v Št. Lenartu nad Laškim 11. X. — V letu 1919: v Stopercih 19. I. — v Žetalah 20. I. — v Stranicah 30. III. — v Kostrivnici 12. IV. — v Špitaliču 12. IV. — v Št. Petru na Medv. selu 13. IV. — v Št. Vidu na Planini 11. V. — na Pilštajnu 18. V. — v Št. Jurju ob juž. žel. 25. V. — v Dobju 25. V. — v Št. Rupertu 23. V. — v Št. Florjanu pod Bočem 1. IX. — v Loki pri Zid. mostu 14. IX. — pri sv. Kunigundi na Pohorju 17. IX. — pri sv. Jederti 5. X. — v Razborju 6. X. — pri sv. Miklavžu nad Laškim 9. X. — Leta 1920: na Sladki gori 4. VIII.

Razen teh čaka še 18 župnij na kanonično ustanovitev. Imenovane skupščine cveto, se razvijajo in dobro delujejo, kjer se vneta gg. dušni pastirji kot voditelji posvetitve skrbi za tretji red in kjer je dober odbor, ki krepko deluje. — O celjski skupščini se mora reči, da je zlasti v času, ko še ni bila znana Marijina družba nepregledno veliko dobrega storila, tisoče in tisoče, zlasti mladeničev in deklet, je obvarovala pred padcem. Cveti torej še nadalje serafinski vrt, in donašaj obilno sadu resnične svetosti!

(Konec prih.)

Razgled po serafinskem svetu.

Po vseh tretjerednih skupščinah se trudijo, da bi sedemstoletnico kar najbolj slavnostno obhajali.

V Ljubljani so jo obhajali dne 24. julija, v pričujočnosti prevzv. gospoda knezoškofa v frančiškanski cerkvi in deloma v dvorani hotela Uniona. Udeležilo se je je nad 6000 tretjerednikov. (Glej spredaj posebno sporočilo.)

V Mariboru so praznovali sedemstoletnico cele tri dni. Preč. p. provinčijal in še en pater sta imela skozi tri dni (13.—15. avgusta) po tri govore na dan; lepa in velika mariborska bazilika je bila zadnja dva dneva vedno napolnjena. Zadnji dan so imeli prevzvišeni gospod knezoškof mariborski

slovesno škofovsko sv. mašo in nad eno uro trajajoč govor; po sv. maši se je nad dva tisoč tretjerednikov zbralo v lepi, krasno ozaljšani Gecevi dvorani k lepo uspelemu zborovanju. Prišel je zraven ko mestni in okrajni zastopnik katoliške stranke g. dr. Leskovar z gospo, milostivi g. prošt, g. stolni dekan, več gg. kanonikov, duhovnikov in gospodov duhovskega in svetnih stanov. Mej drugimi smo opazili tudi g. profesorja dr. K. Verstovška. Pokroviteljstvo shoda so blagovolili prevzeti prevzv. knezoškof, ekselencja dr. M. Napotnik, ki so zbranim podelili nadpastirski blagoslov, potem so pa morali radi nekih napovedanih gostov zborovanje zapustiti. Predsedniško mesto je zasedel preč. p. provincijal Avg. Čampa, ki je zborovanje spretno vodil. Nastopili so ko govorniki: petošolec Mlakar, ki je deklamoval pesem našega p. Evstahija, kaker jo imate v tem zvezku spredaj natisnjeno; g. Fr. Žebot je narisal v jedrnatih stavkih delo tretjerednikov v javnem družabnem življenju; gospa ravnateljica A. Stupca je ženskam polagala na srce skrb za dostojno nošo, moškim je toplo priporočala zmernost v pijači, vsem pa ljubezen; g. prof. I. Bogovič je popisoval Frančiška ko prenovitelja človeške družbe. Zborovanje je prav dobro uspelo. Eden mej poslušavci je na koncu izrazil željo, naj bi se tretjeredniki k podobnem zborovanju vsako leto sešli, kar so vsi odobrvali. — Če se bo izmej vseh storjenih sklepov in predlaganih nasvetov samo ta izpeljal, bo sedemstoletno zborovanje želo lepe sadove. — Popoldne so obhajanje sedemstoletnice zaključili s primerno pridigo, petimi litanijami in zahvalno pesmijo, na kar so preč. p. provincijal podelili papežev blagoslov.

V Zagrebu so v istem času, ko Slovenci v Mariboru, bratje Hrvatje obhajali sedemstoletne slavnosti. V Mariboru je imela cela slovesnost bolj cerkveni značaj, v Zagrebu pa bolj zunanji, četudi nikaker ne posveten, ako izvamemo komerz, ki ni dobro uspel, deloma je bil celo neumesten. Po našem nemerodajnem mnenju se je v Zagreb sešlo nekaj čez 2000 ljudi. Nekaj posebnega je pa, da so mnogi prišli od daleč: iz Vojvodine menda 400, nekaj celo iz Sarajeva in Mostara. Slovencev je šlo tja 23. Prišli so nazaj polni hvale, kako prijetno je bilo v Zagrebu.

V Krškem je tretji red proslavil sedemstoletnico 2.—4. aprila. Ljudje so prišli iz vseh sosednjih župnij ljubljanske in lavantinske škofije. Da se je mnogo molilo, ni treba omenjati. Močno je slovesnost povzdigovalo lepo cerkveno petje. Z napeto pozornostjo je ljudstvo poslušalo izbrane cerkvene govore. Kako globoko so ljudem segli v srce, je pokazal velik pritisk k spovednicam. Bili so res dnevi veselja in tolažbe za duhovnike in za verno ljudstvo. Slava Bogu, ki po svojem služabniku sy. Frančišku serafinskem še vedno tako čudovito vnema človeška srca za krščanske čednosti.

Sad lavantinskega pastirskega lista. Spodbujen po prekrasnem pastirskem listu premilostivega gospoda vladike Dr. Mihaela Napotnika v proslavo jubileja sedemstoletnice ustanovitve III. reda sv. Frančiška je g. župnik Franc Pečnik v Podgorju pri Slovenjgradcu zaželel kanonično ustanovitev III. reda sv. Frančiška Asiškega. V to svrho je povabil p. Filipa Benicija Perc, ravnatelja in vizitatorja III. reda v Mariboru, da je prišel ob patrociniju

sv. Urha župnijsko slovesnost povzdignit in vodit kanonično ustanovitev tretjega reda. G. župnik je bil za ustanovitev pooblaščen od preč. p. provincijala frančiškanskega réda v Ljubljani s pismom od 11. junija 1921 št. 407, od prečastitega lavantinskega ordinarijata pa je dobil za to milostno dovoljenje dne 27. junija 1921 št. 2882. — P. vizitator je imel v nedeljo dne 3. julija 1921 ob slovesnosti patrocinija dve primerni pridigi dopoldne in nauk za III. red popoldne. Po večernicah se je vršila kanonična ustanovitev. Imenovano je bilo prvo predstojništvo za dobo treh let, pa samo ženski odbor, ker razen g. župnika ni bilo nobenega moškega trejerednika v župniji. Takoj po slovesnosti sta se zglasila 1 vdovec in 1 mladenič, drugi dan pa 1 mož in 2 mladeniča. V predstojništvo so bili poklicani: predstojnica: Marija Motvoz, namestnica: Marija Panter, svetovavka: Neža Lenart. — Če Bog da, bodo čez leto dni tudi možje imeli svoj odbor.

Na binkoštni torek, 17. maja, je priredil tretji red celega Posavja, krška in brežiška skupščina, veliko romanje v Rajhenburg v proslavo 700 letnice tretjega reda. Ob pol 8. uri je šla skupna procesija s kolodvora v krasno romarsko cerkev lurške Matere božje. Ob 8. uri je v lepih besedah nagovoril zbrane romarje domači g. župnik Tratnik, takoj po pridigi je opravil krški p. gvardijan Herman peto sv. mašo z blagoslovom za žive in mrtve ude tretjega reda. — Ob 10. uri je bila zopet pridiga; govoril je p. Norbert iz Brežic, po pridigi je bil papežev blagoslov, nato je sledila levitirana sv. maša za žive in mrtve ude tretjega reda, pete litanije in zahvalna pesem ter sv. blagoslov z Najsvetejšim. S tem je bila prelepa tretjeredna pobožnost končana. Tega skupnega romanja se je vdeležilo nad 1500 tretjerednikov, med njimi veliko duhovnikov, zlasti s Kranjskega. Med odličnimi gosti sta bila prečastiti g. kanonik Jožef Mešiček iz Brežic, ki je opravil levitirano sv. mašo, in prečastiti g. dekan Alojzij Kurent z Leskovca.

Naznanilo. Škofjeloško tretjeredno okrožje ima slovesen shod in zborovanje v proslavo 700 letnice dne 8. septembra v Crnem grobu. Ob 8. uri odhod iz Stare Loke, ob 9. uri pridiga in slovesna sv. maša, potem zborovanje pred cerkvijo. Popoldne ob polu 3. pridiga, pete litanije, zahvalna pesem, papežev blagoslov, na to zborovanje pred cerkvijo. Vsi tretjeredniki in njihovi somišljeniki ste prav prijazno povabljeni. —

V Nazaretu v Savinjski dolini nameravajo praznovati sedemstoletnico zelo slovesno na praznik sv. o. Frančiška. Zato vabijo na slavnost vse ude in prijatelje tretjega reda iz cele Zgornje Savinjske in Saleške doline. Če želi kedo s Kranjskega iti tja, naj se zglesi v našem uredništvu do 20. septembra. Šli bi peš iz Kamnika do Nove Štife (4 ure hoda), potem pa z vozom.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. M. M. se priporoča Materi božji, sv. Fr., in sv. Ant. za srečen izid operacije. — G. M. za rešitev iz hude, dolgotrajne bolezni in za potrpljenje. — Več oseb za različne potrebe.

II. Pokojni udje III. r. skupščine:

1. **Ijubljanske:** Preč. g. kanonik Matija Kolar, Marija Kremžar iz Preserja, Ana Karlin iz Škofje Loke, Jerica Oblak, Terezija Škof, Terezija Kastelic, Uršula Škodlar, Uršula Rutar s Černuč, Jernej Carli (50 let v III. r.), Marija Pogačar, Marija Jeglič, M. Gostinčar, Neža Koštrun, Ana Kolar (zaupnica), Neža Zorman, Mar. Hudoklin, Julijana Jančar.

2. **tržiške:** Bukovnik Marija, Toporiš Ana, Slapar Ana, Černe Marija, Zupan Julijana, Pirc Viktorija, Godnov Katra.

3. **vavtavaške:** Ana Faleskini.

4. **kamniške:** Albreht Marija, Vavpotič Marija, Grdav Marija, Vidic Barbara, Mlakar Antonija, Svetlin Marija, Grošelj Marija, Čebulj Jurij. — Nevlje: Turinšek Marija — Tunjice: Pirc Marija, Žumer Ivana, Zabavnik Marija, Merlinšek Uršula. — Stranje: Zabavnik Antonija, Zorzut Marija. — Špitalič: Lipovšek Jernej. — Mengeš: Cotman Marija, Žargi Janez. — Tunjce: Klavšek Rozalija.

5. **šentviške pri Planini:** Marija, Frančiček in Barbara Kranjc.

6. **Mariborskega okrožja:** Spodnja Polskava: preč. Franc Heber, župnik in voditelj tretjega reda. — Studenice: A. Prešern, Ter. Delic, Ter. Horjak. — Vuzenica: Franc Mayer, M. Konop, Frančiška Skrabovnik, Alojzij Robnik, Neža Urnat, Helena Novak, M. Kogelnik, Antonija Vinšek. — Sv. Martin pri Vurbergu: M. Laufer. — Sobota v Prekmurju: Jožef Šeriga. — Velikanedelja: Alojzija Petričič, Simon Strbal, El. Arnuš, M. Krabonja, Jozefa Hebar, Eva Arnuš. — Ormož: M. Šešerko, Jakob Pšak, Ana Kukovec. — Središče: Filip Terstenjak. — Ivnik: Ivana Legat. — Staritrg: Julijana Aznov, Jozefa Šander, Ana Goričar, Katarina Majciger, M. Kreuh, M. Levovnik, Frančiška Verčkovnik. — Šmartin pri Slovengradcu: Helena Merzel. — Kamnica: M. Molc, Katarina Berdonik, Jakob Kokol, Anton Rottmann, Justina Hojnik. — Maribor: Alojzija Kurnik, Marija Škerbot, M. Gselmam. — Hoče: Anton Majhenič.

6. **svetotrojiške:** od 1. 7. 1920 do 15. 1. 1921. Kavčič Marija, Pukšič Alojzij, Kranjc Marija. — Sv. Jakob v Slov. gor.: Žel Terezija. — Sv. Bolfenk: Drevenšek Anton, Furbos Jera. — Sv. Andraž: Kocbek Anton, Simonič Frančiček, Šafarič Marija. — Tišina: Šušteršič Terezija. — Beltinci: Knazv Ana, Borovič Itona, Žižek Ana. — Polenšak: Plohl Marija, Jurhan Marjeta, Kukovič Marija. — Sv. Lenart: Sodec Marija, Ajlec Marija, 59 l. v III. redu. — Sv. Barbara pri Vurbergu: Čeh Elizab. — Sv. Benedikt: Dokl Marija. — Sv. Jurij na Ščav: Filipič Marija, Kocuvan Katarina 49 l. v III. redu. Nikl Alojzij, živel zelo zgledno od mladosti do smrti. — Polenšak: Šešerko Jera, Negova: Kavčič Neža. — Sv. Urban: Arnuga Marija. — Sv. Rupert: Živko Jožef, Golob Ana, Kocbek Marija. — Sv. Peter pri Rad.: Mulec Terezija. — Ljutomer: Magdič Marija. — Mala Nedelja: Zmazek Marija. — Sv. Miklavž: Čeh Franca. — Sv. Ana: Divjak Marija. — Marija Snežna: Zavec Simon.

Pokojni udje »Francišksanske misijonske družbe« mariborskega okrožja: Spodnja Polskava: Franc Heber, Helena Hrastnik, M. Orthaber. — Sv. Jurij ob Ščavnici: Miha Lančič. — Studenice: M. Brumec, M. Adelstein. — Maribor: Franc Jurkovič, Janez Kosi.

Pokojni udje »Armade sv. Križa« mariborskega okrožja: Sv. Marjeta ob Pesnici: M. Baumgartner, A. Lukovnik, Klara Pavalec, Elizabeta Cafnik. — Makole: Terezija Kodrič, M. Mahorko. — Črešnjevce: Marjeta Ačko. — Studenice: Terezija Horjak, M. Adelstein, M. Brumec. — Omož: M. Perc. — Planina: M. Krajnc. — Maribor: M. Gselman.

Zahvala za uslišano molitev.

M. Pavlič iz Sp. Bernika pri Cerkljah se iz obljube najskrenejše zahvaljuje sv. Jožefu, da je po trikratni devetdnevni ozdravila na nogi (Bog povrni poslani dar) — Jul. Ipavec se zahvaljuje svetogorski M. B. in bl. Tereziji od deteta Jezusa za srečno prestano težko operacijo. — Neža Germ z Rake se zahvaljuje sv. Ant. Pad., presv. Srcu Jez., Mariji Pomagaj in sv. Jožefu za zopet zadobljeno zdravje. — Ivana Pirc se zahvali D. M. in sv. Antonu za uslišanje. — Fr. Kolar iz Laz pri Planini se zahvali Mariji, sv. Frančišku in sv. Antonu, da je rešen laškega ujetništva, njegov sin pa, da se je srečno vrnil iz vojske in dospel v Ameriko, ter za vse druge prejete milosti. — J. R. se zahvaljuje presv. S. J. M. B., in sv. Frančišku za uslišanje. — Frančiška Mlakar se zahvaljuje sv. Ant., da je na njegovo priprošnje nazaj dobila zgubljeno važno listino.

avguštinec nam. dominikanec. Toda te pomanjkljivosti knjigi ne morejo vzeti njene vrednosti. Omenili smo jih le zato, ker ima iziti še druga knjiga, da se bo g. pisatelj v tej takih in enakih pomankljivosti obvaroval, koliker in kar bo za dobro in prav spoznal. Knjiga bo Amerikancem veliko koristila, če jo bodo pridno prebirali, nič manj pa tudi našim ljudem doma. Še celo duhovniki v dušnem pastirstvu, pridigarji in kateheti bodo radi po nji segali. Nam se dozdeva, da smo brali še malo te vrste slovenskih knjig, ki bi nas tako zadovoljila kot ta. — Priporočamo jo prav toplo vsem, duhovnikom in lajikom, mladim in starim, preprostim in učenim. — Dobiva se menda pri g. pisatelju v Domžalah; slišali smo, da stane 60 K, pa še ne vemo gotovo.

P. S.

Tretjeredne vaje za september in oktober 1921.

Ljubljana: Mesečni shod: 25. sept in 16. okt. ob polu 5. pop.; za zadržane naslednja dneva ob 5. zjutraj v dvorani. — Poduk za novince: p. voditelj ga ima: 8. sept. ob polu 5. in 23. okt. ob 4. pop.; gdč. učiteljica ga ima: 18. sept. in 2. okt. ob 4. pop. Odborna seja: za moške: 4. sept. ob 10. dop.; za ženske: 25. sept. po shodu in 30. okt. ob 4. pop. Sprejem novih udov: 8. sept. ob 4. pop. Obljube novincev: 16. okt. ob 4. pop. — **Maribor:** Mesečni shod: 8. sept. in 2. okt. ob 3. pop. — **Sv. Trojica:** Mesečni shod: 8. sept. in 2. okt. ob 2. pop. — Poduk za novince: 25. sept. po večernicah. Odborna seja: obakrat po shodu. — V vseh družih frančiškanskih in kapucinskih cerkvah bodo shodi po navadi, kakor je bilo naznanjeno v 1. zv. ozir. za Novo Štifo v 7.—8. zv.

Darovi.

Za frančiškansko misij. družbo. Kamnik: Štufar Marjeta 4 K. Repnik Marija 6 K. N. 80 K. N. 60 K. Domžale: Cerar Marijana 140 K. N. 10 K. Jenčič Janez 20 K. Vovk Alojzija 20 K. Peče Antonija 20 K. Šmarca: Grmek Neža 200 K. Levičnik Amalija 4 K. Klemen Marija 2 K. Fajdiga Kristina 40 K. — Sv. Trojica v Slov. gor.: Zamuda Marija 40 K. Mir Kristina 56 K. Markgrab Barbara 11 K. Borko Magdalena darovala 21 K. Kvar Roza 10 K. Poš Ljudmila 215.60. Savec Jakob (M. Snežna) 61 K. Letnik Mar. 81 K. — Cerklje na Gor.: Po preč. župnem uradu 80 K. Za odkup paganskih otrok 100 K. — Maribor: Strajnsak Frančiška K 120/20 (od tega 30+30 = 60 K, za odkup otrok: Štefanija in Tomaž. Preč. g. Rampre Franc kaplan v Kamnici 22 K. Meško Marija 60 K. Rotar in Blažič Franc 50 K. Preč. g. Čede Jožef župnik v Studenicah 106 K. Preč. g. Gliebe Andrej, dekan v Ormožu 36 K. Preč. g. Zemljč Matija, župnik pri sv. Tomažu pri Ormožu K 1238 60. Preč. g. Vračko Evald, župnik v Št. Ilju v Slov. gor. 120 K. Strajnsak Frančiška K 254/20 (od tega 60 K za odkup otrok: Jurij, Katarina.) Toršič (Maribor) 120 K, za odkup dveh dečkov: Alojzij in Jurij, Batistič Katarina 10 K. Voršič M. 6 K. Volčič Friderik, župnik v Breznu 100 K. Avguštiner Neža K 31/30. Družovič Jožef K 49/10. Preč. Heber Franc, župnik v Sp. Polskavi 49 K. Gselman Ana K 26/20. Strajnsak Frančiška K 798/20 (od tega 300 K za poduk duhovnika misijonarja; 180 K za odkup otrok: Barbara, Filumena, Jožica, Jožef, Gregor, Ludvik Zadravec Antonija iz Ormoža 100 K. Neimenovan iz Ptuja za odkup otrok: Jožef, Anton, Štefan in Ana 120 K, Purgaj Berta od sv. Petra 120 K. Pehan Neža Sv. Barbara v Slov. gor. za odkup deklice: Marija 50 K. Batistič Katarina 2 K. Aleksič Marija 10 K. Lešnik Marija in Franca 40 K. Neimenovan od sv. Lovrenca 20 K. Müller Marija 4 K. Kirbiš Karl 2 K. Šuc Franc iz Poljčan 100 K. Za obrabljene znamke 120 K — Marija Nazaret: poslano po p. Kerubinu. 1.) Za dva otroke z imenom: Matija in Marija 122 K. 2.) Neimenovana od sv. Frančiška za dva otroke z imenom: Alojzij in Liza 60 K. Neimenovana z Dobrovelj za dečka z imenom: Blaž 30 K. 4.) Za kitajske misijone 174 K.

Za sv. Goro. Kamnik: Neimenovana 50 K.

Za Cvetje: Vehovec Andrej 16 K. Preč. g. Majer Valent. za prospeh ročnega dela 50 K. Naročniki iz Brda, (poslano po g. Gregorc Ivana.)

Za kruh sv. Antona. Preč. župni urad Braslovče. (Tretja zbirka župljanov) 400 K. Kamnik. Neimenovan 80 K. Ocepek Marija 22 K. Neimenovan 1 K. Koritnik Franca 14 K. Neimenovan. 40 K. Pogačar Marija 40 K.

Za Armado sv. Križa: Kamnik: Lap Katarina 292 K. Neimenovani 10 K. Urančič Helena 60 K.

Za afrikanške misijone. Kamnik: Korelc Marija 16 K. Pajk Frančiška za odkup dečka Jožefa 80 K. Neimenovan za odkup dečka in deklice 60 K. Neimenovan 10 K.

Za Marijino mašno zvezo. Sv. Jurij na Ščav.: Mir Kristina 20 K.

(Dalje prih.)

Usoda slovenskega jezika.

(Dalje.)

Poglejmo še, ali p. Škrabec res piše, kakor trdi g. Rakovec, „da sezimo za vse druge znanosti raje po nemških knjigah, gojimo pa le še bolj znanstvo slovenskega jezika!“ (str. 99).

Ko so nameravali l. 1877. izdajati v Ljubljani znanstven časopis slovenski in je bilo po vabilu videti, da je slovensko jezikoslovje iz njega skoro da izključeno, je pri tem p. Škrabec kajpada imel svoje misli, ki jih je takole povedal: „Kedo se bo čudil, ker tak znanstven časopis ni mogel na dan? Vsak nekoliko više izobražen Slovenec zna nemški, ali rad, ali nerad; nemška literatura mu je tako na stežaj odperta, kakor kateremu si bodi starodavnemu Nemcu iz Lipska ali Berlina. Tu ima znanstvenih knjig in časopisov o zemljepisju, zgodopisju, prirodopisju, starinstvu in mladinstvu, državoslovnih, socialnih in gospodarstvenih razmerah“, tako tudi „razprav o novih iznajdbah, umetnijah in vedah“ . . . na slobodno izbiranje . . . — Pa znanstveno izobražen Slovenec ume tudi ostale slovenske jezike, tako da more znanstvena dela v katerem koli, vsaj sè slovníkom v roki, popolnoma umeti — slab slovenski učenjak bi bil, ako bi mu to ne bilo mogoče . . . Očitno je tedaj, kaj bi bil edino pravi obseg slovenskega znanstvenega časopisa. Ali ne samo to, kar je treba izobraženemu Slovencu vedeti in znati ko Slovencu, pred vsem drugim torej znanstvo slovenskega jezika? Vender ne terdim s tem, da bi se bil dal časopis s tako omejenim obsegom v resnici na noge spraviti.*

Primerite, g. Rakovec, te besede z onimi, ki jih Vi p. Škrabcu podtikate in prepričali se bode, da je tako ravnanje naravnost krivično. Naš nepozabni učenjak je bil seveda pred vsem jezikoslovec, ali pečal se je poleg jezikoslovja tudi sè vsemi mogočimi drugimi znanostmi; bil je povsod doma in mu ni bilo lahko v kateremkoli vprašanju priti do konca. Odkritosrčno se je razveselil, če je izešlo kako učeno delo katerekoli stroke v slovenskem jeziku. Če je pa sè svojim bistrim očesom spoznal bogastvo nemške literature, mu je to le v čast. Drugim narodom, pa naj si nam bodo politično še tako nasprotni, ne priznati, kar imajo dobrega in velikega, to je „ozkosrčnost in nestrpnost“! In če smo od Nemcev prejeli vsaj velik del naše kulture, je zdaj pač ne kaže kar tako tja v en. dan vreči od sebe, za kar tudi nobenega opravičenega vzroka nimamo, saj povsod večji sosedni narodi na manjše vplivajo. Ali mar v resnici mislite, da je pri Hrvatih in Srbih vse „samonikla rast iz njihove srede“?

Pa tudi raznih znamenj nad črkami v hrvaščini ne manjka, in če tu ne motijo, čemu bi pri nas motila? Po pravici piše p. Škrabec v odgovoru na dopise dr. Č. v C.: „Saj Vam je gotovo znano, kako imajo tudi Serbi in Hrvati znanstveno pisavo, ki hoče z malimi izjemami na vsako besedo po eno, dve ali tri „note“, ki jih mej Serbi in Hrvati malo mož ve, prav pisati; vender se rabijo od Vuka nadalje v vseh boljših slovnica in slovarjih in po njih se v šolah uče prave izreke tam, kjer preprosti narod drugači zavija.“

Sicer ga pa ni jezika na svetu, ki bi v enem ali drugem oziru ne delal težav tujcu, ako se ga hoče pravilno naučiti. Ali pa bodi ta okoliščina povod lastnemu jeziku tujcem na ljubo silo delati in ga samovoljno ter naravnim zakonom nasprotno spreminjati, če ne celo kar naravnost zavreči?! Potem je pa najboljši, če se poprimemo latovščine, ki je najlažja in najbolj preprosta. Pa to bi bila rakova pot, g. Rakovec!

P. Vincencij Kunstelj.

* Jezikoslovni spisi, str. 296.

** Jezikoslovni spisi, str. 286.